

Birgitta Johansson ja Jukka Antila
Lillåkerintie 129
02490 PIKKALA

VIITE / REFERENS

Lausuntopyyntöne 16.1.2012

ASIA / ÄRENDE

LAUSUNTO SIUNTION KUNNASSA SIJAITSEVAN STALLSMOSSABERGETIN LOUHINTA-ALUEEN VAIKUTUKSESTA PIKKALAN VALTAKUNNALLISESTI ARVOKKAASEEN KULTTUURIMAISEMA-ALUEESEEN

Birgitta Johansson ja Jukka Antila ovat pyytäneet Museovirastolta lausuntoa Pikkalan Stalls mossabergetin kivilouhimohankeen vaikutuksesta Pikkalan kartanon kulttuurimaisemaan. Lausuntoa on pyydetty käytettäväksi Korkeimmassa hallinto-oikeudessa, jossa Stalls mossabergetin louhintalupa on käsittelyssä sekä Siuntion kunnassa kaavan mahdollista uusintakäsittelypäätöstä varten. Museovirasto lausuu asiasta seuraavan.

Pikkalan kartano ympäristöineen on liitetty valtioneuvoston päätöksellä 22.12.2009 hyväksytyyn valtakunnallisesti arvokkaiden rakennettujen kulttuuriympäristöjen (RKY) luetteloon ja samalla se on osa isompaa Degerbyn - Pikkalanjoen - Palojoen valtakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta muodostaen sen kaakkoiskulman. Pikkalan alueeseen kuuluu myös Suuri Rantatie, joka kulkee Pikkalan kartanon pohjoispuolitse. Pikkala mainitaan historiallisissa lähteissä ensimmäisen kerran 1400-luvulla ja Suuren Rantatien vanhimmat osat ajoittuvat 1300-luvulle.

Museoviraston on antanut asiasta lausunnon aiemmin vuonna 2006 (diaarinumerolla 346/304/2006). Tämän jälkeen louhinta-aluetta on kuitenkin pienennetty. Samalla tielinjaus on muutettu kulkemaan louhinta-alueen eteläkulmasta osittain vanhaa, maastossa vielä näkyvää tielinjaa pitkin. Tämä pikkutie on nähtävissä kuninkaan kartaston kartassa, joka on laadittu 1700-luvun lopulla. Tie ei kuitenkaan täytä muinaismuistolaissa (295/63) määriteltyä suojellun kiinteän muinaisjäänneksen tunnusmerkkejä. Nykyiseen tieverkkoon uusi louhinta-alueelta tuleva tieväylä tulisi liittymään Suuren Rantatien kohdalla kulkien sitä pitkin noin 200 metriä.

Valtakunnallisesti arvokkaan rakennetun kulttuuriympäristön ja maisema-alueen kannalta myönteistä on se, että louhinta-aluetta on pienennetty. Ongelmaksi muodostuu nyt kuitenkin se, että esitetty tielinjaus tulisi pienentämään olemattomaksi suojaavan vihervyöhykkeen louhinta-alueen ja Pikkalanjoen kulttuurimaiseman välillä koskien erityisesti Pikkalan kartanon suunnasta avautuvaa maisemaa. Sekä Museovirasto että Länsi-Uudenmaan maakuntamuseo ovat todenneet riittävän suojavyöhykkeen merkityksen jo vuonna 2006 antamissaan lausunnoissa.

On todennäköistä, että louhinta-ainesta kuljettavat autot ovat huomattavan painavia ja vaativat vahvan tiepohjan. Museoviraston näkemyksen mukaan Suuren Rantatien linjausta tai mittasuhteita ei tule muuttaa. Koska Suuren Rantatien historia ulottuu 1300-luvulle, on sen väylällä paikoitellen säilyneenä muinaismuistolain suojaamia rakenteita. Muinaisjäänneksen säilymisen turvaaminen raskaan liikenteen aiheuttamilta vaurioilta on hyvin vaikeaa. Lisäksi jo vuonna 2006 Museoviraston antamassa lausunnossa todettiin,

että louhinta-alueen eteläpuolella on pieniä ihmisen tekemiä kivirakenteita, jotka tulee ennen louhinta kartoittaa ja mikäli tarpeellista tutkia.

Museovirasto pitää valitettavana sitä, että toteutuessaan Stalls mossabergetin louhinta-alue tulisi heikentämään Pikkalan valtakunnallisesti arvokkaan kulttuurimaiseman kulttuurihistoriallista arvoa. Samoin Suuren Rantatien säilymsedellytykset vaarantuisivat sekä rakenteellisesti että maisemallisesti.

Yli-intendentti Helena Taskinen

Intendentti Teija Tiitinen

Tiedoksi: Länsi-Uudenmaan maakuntamuseo
Uudenmaan ELY-keskus, y-vastuualue

7/11/EEL